mõne Ingerimaal asuva riigimõisa tuludest 5333¼ riigitaalrit aastas. Et mõisarentnikud renti väga korratult tasusid, andis Rootsi valitsus a. 1635 mõisad ülikooli valitseda, kuid see samm ei parandanud asja, vaid tõi ülikoolile ainult uusi sekeldusi juurde. Varssi oli valitsus sunnitud mõisad enda kätte tagasi võtma ja lubas iga aasta ülikooli väljaminekud kindla summaga katta. Rahapuudusel ei saadud sedagi lubadust korralikult täita. Palgad jäid harilikult hiljaks ja maksti mõnikord natuuras — rukistes, nisus jne. — välja. Professorite palgad kõikusid 500 ja 300 riigitaalri vahel aastas ja olid üldiselt õieti madalad. Sellepärast otsisid õppejõud alatasa kõrvalteenistust: teoloogid pidasid pastoriametit, juristid olid õuekohtus assessoreiks jne. Materiaalsete vahendite puudusel ei saadud ka tarvilisi kõrvalasutisi — raamatukogu, kollektsioone j. t. — soovitavale kõrgusele tõsta. Enne kui ülikooli maja a. 1641 valmis sai, tegi ka kohaste ruumide puudus õppetegevusele takistusi: tööd tuli teha isegi ülikooli kasutada antud Maarja kirikus. — Ühes ülikooliga kutsuti Tartus esimene trükikoda ellu. Selle juhatajad said ülikoolilt kindlat aastapalka ja trükkisid peaasjalikult ülikooli õppejõudude teaduslikke töid ning akadeemilisi pidukõnesid. Esimeseks Tartu trükikoja juhatajaks oli Riiast pärit meister Jacob Becker, järgmiseks keegi Johann Vogel, kelle nimega terve rea teaduslikkude tööde väljaandmine seotud.

Kõige selle juures ei suutnud *Academia Gustaviana* kohaliku saksa seltskonna — aadelmeeste ja linlaste — täit usaldust võita. Kuigi Rootsi valitsus ülikooli kaudu otsekohest rootsistamispolitikat ei ajanud, märgitses rootsi ülikooli ellukutsumine ikkagi teatavat püüet Liivimaad võimalikult tihedate sidemete läbi Rootsi riigi külge liita. Et ka üliõpilastele stipendiumide jagamisel ja ülikooli lõpetanuile kohtade soetamisel rootslased said teatavate soodustuste osaliseks, siis kaldusid liivimaalased uut õppeasutist kergesti Rootsi võimu eelkantsiks pidama ega paigutanud endi lapsi sellesse väga ohtrasti. Sellega ongi seletatav rootslaste ja soomlaste arvuline ülekaal Tartu esimese rootsi ülikooli üliõpilaste seas. Selle õppeasutise 24-aastase tegevuse kestusel immatrikuleeriti ühtekokku 1011 üliõpilast, nende hulgas 595 Rootsist ja Soomest pärit olevat, ligi 300 eesti- ja liivimaalast, ainult 15 kuramaalast. Teised olid pärit mitmesuguseist välismaakohtadest — Pommerist, Meklenburgist, Holsteinist, Brandenburgist, isegi Austriast ja Transsilvaaniast. Mis puutub linnadesse, siis õppis selle aja jooksul Tartu ülikoolis 53 tartlast, 89 tallinlast ja 28 riiglast. Liivimaa aadelmeeste poegi oli kogu 24 aasta jooksul ainult 55 immatrikuleeritud. Kas ja kui suurel arvul „vaeste talumeeste" poegi, kellest Skytte oma avakõnes oli rääkinud, Tartu ülikooli pääsis, on lahtine küsimus. 202 ülikoolile esitatud dissertatsioonist kuulusid 170 Rootsist ja Soomest põlvnevaile isikuile ja ainult ligi 30 liivi- ja eestimaalasile. Ka üliõpilaste osavõtt õppetegevusest jättis üldiselt väga palju soovida. 30-aastase sõja rahutuil ajul moodustasid üliõpilased isesuguse inimtüübi: suveks astuti pahatihti sõjaväkke, talvel pöörduti akadeemilise töö juurde tagasi. Säärane eluviis, mis noortesse hingedesse toorestavalt mõjus, oli ka paljudele Tartu üliõpilastele omane. Siingi olid toored ning verised kaklused ja rahulikkude elanikkude piinutamine tavaliseks akadeemilise noorsoo meelelahutuseks. Ülikooli valitsus püüdis karmide määruste abil üliõpilaste märatsemistele kuidagi piiri panna. Rektori käskudele vastuhakkajaid ootas häbistav avalik väljaheitmine (*publica relegatio*). Üliõpilasilt nõuti täielist jumalakartlikkust, igapäevast kahekordset (hommikul ja õhtul) Pühakirja lugemist ja võimalikult sagedat kirikuskäimist. Üliõpilane ei tohtinud peale kella üheksa õhtul joogikohtades istuda, käratseda, kakelda, laskeriistu põmmutada, joominguist

Tartu, lk. 77